

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	15 maart 2022
Zaaknummer	68614
Portefeuillehouder	de heer G.J. Hendriks, wethouder
Onderwerp	RM onderwijshuisvesting als programma deel 2

1. Kennisnemen van

de stand van zaken rondom de aanpak van onderwijshuisvesting als programma, vooruitlopend op het thema-uur met de raad.

2. Inleiding

In opvolging van de raadsmededeling Onderwijshuisvesting als programma willen wij u op de hoogte brengen van de laatste stand van zaken. Half februari is het college geïnformeerd door middel van een thema-uur en heeft zij richting gegeven aan de verdere uitwerking. Het voorstel is om tijdens een thema uur in april nader met elkaar in gesprek te gaan over de programma aanpak voor onderwijshuisvesting. Met deze en voorgaande raadsmededeling willen wij u vooruitlopend daarop alvast zo goed mogelijk informeren, zodat tijdens het thema-uur voldoende gelegenheid is voor specifiekere toelichting en verdiepende vragen vanuit uw raad.

Onderwijshuisvesting algemeen

Onderwijshuisvesting wordt in Nederland via twee wegen bekostigd, namelijk via de gemeenten en via de schoolbesturen. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de bekostiging van nieuwbouw en renovatie. De gemeenten ontvangen een uitkering hiervoor in het gemeentefonds. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en beheer van de gebouwen. Hiervoor krijgen zij een vergoeding van het ministerie binnen de lumpsum-regeling.

Op dit moment kennen we een afschrijvingstermijn van 40 jaar. Dat betekent dat ieder schoolgebouw elke 40 jaar vervangen moet worden. Dat betekent dat de gemeente daar financieel op voorbereid moet zijn. In de praktijk duurt het soms langer voordat een gebouw vervangen wordt, of wordt er gekozen voor renovatie/restauratie.

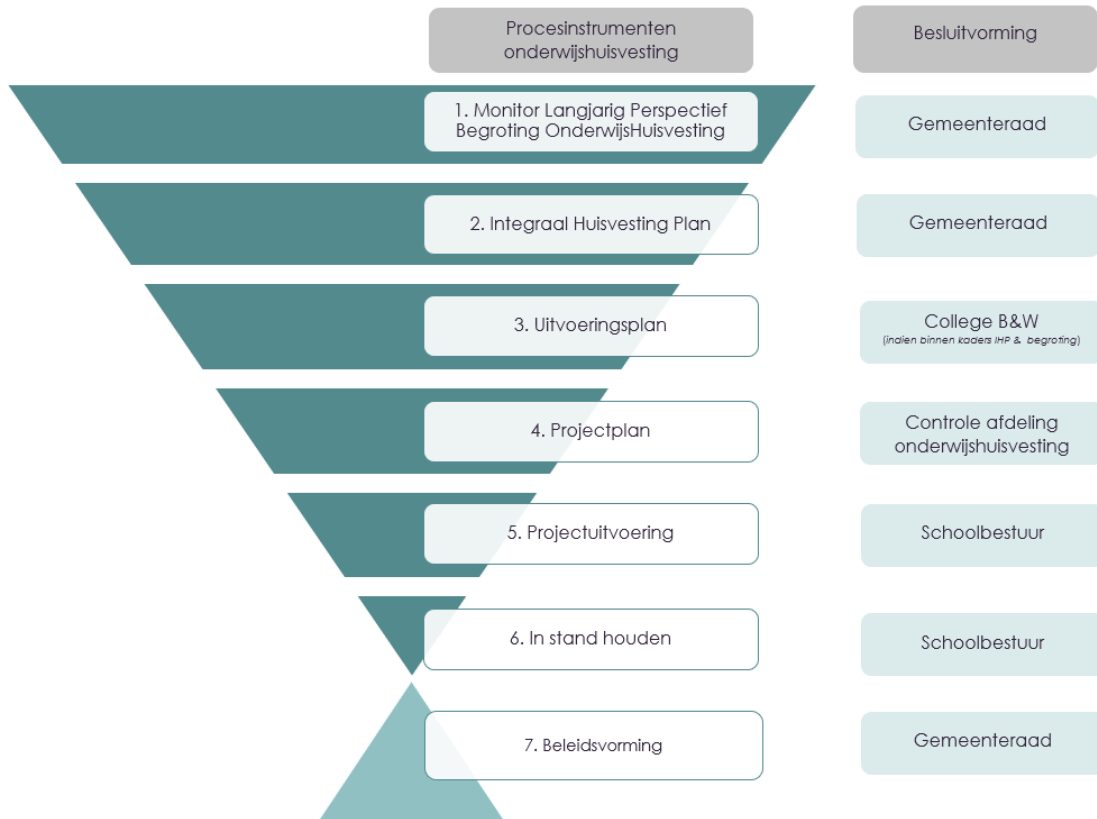
Volgens de WPO (wet op primair onderwijs) is het schoolbestuur in principe de bouwheer (opdrachtgever) voor een nieuw gebouw of renovatie. Zij werken binnen de gestelde kaders een project uit en laten dit uitvoeren.

3. Kernboodschap

De programma-benadering van onderwijshuisvesting geeft de mogelijkheid de problematiek binnen onderwijshuisvesting aan te kunnen pakken en zowel onze ambities op de korte en lange termijn kunnen verwezenlijken als de bestedingen beheersbaar te maken.

4. Consequenties

Procesinstrumenten

In bovenstaand plaatje zijn de procesinstrumenten en de bijbehorende besluitvorming gevat, die houvast bieden voor het programma onderwijshuisvesting.

1. **Monitor langjarig perspectief:** Dit financieel model wordt ieder jaar aangepast met de laatste gegevens wat betreft rekenrente, prijsontwikkeling, en dergelijke. We kijken hiermee 40-50 jaar vooruit en kunnen scenario's onderzoeken. Het wordt onderdeel van de P&C-cyclus.
2. **Integraal Huisvestings Plan:** Het IHP bevat de inhoudelijke beleidsdoelen voor onderwijshuisvesting en kijkt ca. 10 jaar vooruit. De scholen worden ingedeeld in tijdsvakken.
3. **Uitvoeringsplan:** Het UP kijkt 2 jaar vooruit, door middel van businesscases van de projecten die in die 2 jaar aan de beurt zijn, scherpen we de plannen en benodigde middelen aan. De gemeente en de betrokken schoolbesturen werken hierin samen. Indien dit binnen de kaders van het IHP en de begroting valt, kan het college een besluit nemen.
4. **Projectplan:** Als het uitvoeringsplan akkoord is, kan het schoolbestuur een projectplan opstellen om als bouwheer uitvoering te geven aan het project. De ambtenaar onderwijshuisvesting controleert.
5. **Projectuitvoering:** De uitvoering van een project is de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. De ambtenaar

onderwijshuisvesting blijft aangehaakt om zaken rondom het project af te stemmen en verantwoording af te kunnen leggen over de besteedde middelen.

6. **In stand houden:** De schoolbesturen zorgen voor de instandhouding van de schoolgebouwen.
7. **Beleidsvorming:** Alle voorgaande fases worden gevoed door beleid. Een voorbeeld is het kiezen voor circulair bouwen. Dit soort beleidskeuzes worden voorgelegd aan de gemeenteraad, hetzij in het IHP hetzij op andere wijze.

De ervaring die we met ieder project op doen, komt ten goede van het totaal, doordat we deze verwerken in het financiële model.

Doorrekening benodigde financiën onderwijshuisvesting

Het opgestelde financiële model voor alle scholen in de gemeente Gooise Meren in deze nieuwe programma-aanpak laat zien dat er een forse financiële uitdaging ontstaat vanaf 2025. Dan wordt het huidige kapitaallastenplafond ruimschoots overschreden. Gehanteerde uitgangspunten zijn de nieuwste leerlingenprognoses (uit 2021), de afschrijvingstermijn van 40 jaar, een rekenrente van 1,5% en een prijsindexering voor 2022 van 1,7%. Tevens is er in dit model rekening gehouden met eenmalige project specifieke bijkomende kosten, zoals sloopkosten of het afboeken van restwaarde, en met omgevingsafhankelijke bijkomende kosten, zoals kosten voor het wijzigen van een bestemmingsplan, aanpassen van infrastructuur ed. Ook is er variatie in het model aangebracht in de kosten op basis van de afmeting van schoolgebouwen: klein-middel-groot en zijn deze kosten per m2 gebaseerd op de laatst bekende cijfers uit de markt. Dit model geeft een realistische kijk in de benodigde middelen.

Sturingsmiddelen

Er zijn diverse mogelijkheden om de benodigde middelen meer te spreiden en dichter in de buurt van het kapitaallastenplafond te komen.

- Te hanteren prijsindex (dit is een gemeentebreed vraagstuk);
- Te hanteren afschrijvingstermijn (dit is een gemeentebreed vraagstuk);
- Temporiseren uitvoering projecten ;
- Beperken kosten voor tijdelijke huisvesting door gebruik wissellocatie(s) en daarop gerichte planning (wordt al toegepast);
- Sturen op beperken kleine schoollocaties: minder vaste voeten en/of minder kosten per m2 bvo;
- Incidentele kosten dekken vanuit reserves/opbrengsten achterlaatlocaties.

De impact van deze sturingsmiddelen brengen we in beeld, zodat de raad richting kan geven en keuzes kan maken.

5. Communicatie

Procesplanning met college en raad om te komen tot definitieve aanpak programma-benadering:

- 31 Maart 2022: betrekken schoolbesturen middels een OOGO (ivm de verkiezingen kan het thema-uur met de raad pas later plaatsvinden)
- April 2022: thema-uur raad
- Mei-juni 2022: verdere uitwerking nav thema-uur raad
- 3e kwartaal 2022: besluitvorming college en raad

6. Vervolg

Zie procesplanning onder communicatie.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester